

Een opmerkelijke roodwierenstranding tijdens winter 2006-2007 aan de Belgische Westkust

Marie-Thérèse Vanhaelen

Ongeveer een week na de eerste nachtvorst begonnen er op 27 december 2006 op het Koksijdse strand overvloedig kluwens aan te spoelen, bestaande uit hydropoliepen en mosdiertjes. De vloedlijn tussen de twee strandhoofden herbergde bovendien een schat aan kleine roodwieren, die je op 't eerste zicht niet zag liggen. Pas na geduldig zoekwerk realiseerde ik me dat hier een uitgebreid, niet alledaags assortiment was afgezet. Eén dag later vond ik op het Westhoekstrand, in mindere mate, gelijksoortig aanspoelsel. Op 29 december 2006 werd nogmaals de ganse vloedlijn te Koksijde afgezocht, eveneens met positief resultaat. Een tijd later, op 5 en 7 februari 2007 spoelden opnieuw een aantal van deze organismen aan tussen Oostduinkerke – St.André en Koksijde-Schipgat.

Een bondig overzicht :

A. Hydropoliepen

	KOK 27-12	DP 28-12	KOK 29-12	KOK 5-2	ODK+KOK 7-2
<i>Abietinaria abietina</i> zeedennetje	+75	e.	e.	a.	e.
<i>Halecium halecinum</i> haringgraat	+75	1	e.	2	2
<i>Hydrallmania falcata</i> gekromde zeeborstel	+50	e.	e.	a.	e.
<i>Nemertesia antennina</i> zeespriet	+25	-	3	5	4
<i>Nemertesia ramosa</i> vertakte zeespriet	-	-	2	1	-
<i>Sertularia cupressina</i> zeecypres	+150	e.	e.	a.	e.

B. Mosdiertjes

	KOK 27-12	DP 28-12	KOK 29-12	KOK 5-2	ODK+KOK 7-2
<i>Electra pilosa</i> harige vliescelpoliep, struikvormig	+25	e.	e.	e.	e.
<i>Flustra foliacea</i> bladachtig hoornwier	+100	e.	e.	a.	a.
<i>Vesicularia spinosa</i> blaascelpoliep	+75	-	+10	-	e.

Afkortingen: e.= (enkele exemplaren), a.= (algemeen), KOK =Koksijde, DP =De Panne, ODK = Oostduinkerke

C. Roodwieren

De eerste dag verzamelde ik reeds 11 soorten roodwieren, wat niet mis was, doch er zaten een paar zeldzame wiertjes tussen en zelfs één, mij totaal onbekende soort; dit werd pas interessant en het zette me aan om op 28 en 29 december 2006 verder te zoeken. Dat leverde me nog enkele andere soorten.

Hier volgt de lijst, aangevuld met de waarnemingen van februari 2007.

	KOK 27-12	DP 28-12	KOK 29-12	KOK 5-2	ODK+KOK 7-2
<i>Chondrus crispus</i>	+100			+20	+25
<i>Corallina officinalis</i>	e.				
<i>Cryptopleura ramosa</i>	+25	-	+20	+10	-
<i>Cystoclonium purpureum</i>	1				
<i>Gigartina stellata</i>			2		1
<i>Gracilaria verrucosa</i>			1		
<i>Gymnogongrus crenulatus</i>	e.			e.	
<i>Halurus equisetifolius</i>	10	1	1		
<i>Palmaria palmata</i>	+75			+25	+25
<i>Phyllophora pseudoceranoides</i>	e.				
<i>Plocamium cartilagineum</i>	+25	1	+20		+50
<i>Plumaria elegans</i>	6	2	1		2
<i>Polyides rotundus</i>				7	
<i>Polysiphonia elongata</i>	e.				

Plumaria elegans (Bonnemaison) syn. *Plumaria plumosa* (Hudson) (zie afb. en foto).

Deze soort spoelt uiterst zelden aan op de Belgische Westkust. Ik vond slechts 4 exemplaren gedurende de laatste 25 jaar, nl. op 7 augustus 1996 (SIB), 4 februari 1999 (SIB), 26 september 2004 (DP) en 30 oktober 2006 (KOK). De 11 aangespoelde exemplaren waren roodbruin, 4 à 8 cm lang; open gespreid komt het pluimachtig aspect duidelijk tot zijn recht, de hoofd- en zijassen zijn opvallend uitgesproken. Langere zijassen wisselen onregelmatig af met korte, weinig vertakte zijassen.

Voor de beschrijving van dit zeer soepele, vederachtige roodwier, dat behoort tot de orde der Ceramiales, familie Ceramiaceae: (zie Coppejans 1998); als vestigingsplaats vermeldt hij verticale rotswanden van het midden en laag mediolitoraal; hij merkt op dat deze soort goed ontwikkeld is bij Cap Griz Nez maar nooit elders in het studiegebied (tussen Boulogne en de Belgisch-Nederlandse grens) waargenomen werd.

Cabioc'h en Floc'h (1992) geven als verspreidingsgebied de noordoostelijke Atlantische oceaan op, van het Arctisch gebied tot Portugal en de noordwestelijke Atlantische oceaan.

Hiscock (1986) vermeldt dat *Plumaria elegans* algemeen voorkomt op verticale rotswanden langs de Britse kusten.

Plumaria elegans

Figuur naar HISCOCK, S. (1986)

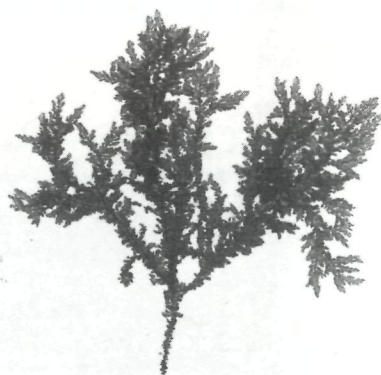

Foto: *Plumaria elegans*, gedroogd exemplaar (gevonden Koksijde, 27/12/2006)

Halurus equisetifolius (Lightfoot) Kützing (zie afb. en foto) Coppejans (1998) vermeldt deze soort niet uit het onderzochte studiegebied. De 12 gevonden exemplaren waren donkerrood en de lengte van de toefjes schommelde tussen 6 en 14 cm. Ik heb deze soort nog niet eerder gevonden op het Belgische strand.

Bournérias Pomerol en Turquier (1984) vernoemen *Halurus* van de infralitorale franje van het rotsplateau "Sac de Pirou" (Pirou-plage, Normandië) maar preciseren niet of het om *Halurus equisetifolius* gaat, dan wel om *H. flosculosus*.

Mijn recente vondsten zijn wel degelijk *H. equisetifolius* en vertonen gelijkenis met een flessenborstel, met wat verbeelding een paardenstaart.

Ze worden door Cabioc'h en Floc'h (1992) beschreven als op spons lijkende toefjes, gevormd uit assen, omringd door kransjes van fijne, korte twijgjes van gelijke grootte, die de onregelmatig vertakte hoofdasen bedekken en er een gevlochten aspect aan verlenen. Hun verspreidingsgebied: noordwestelijke en noordoostelijke Atlantische oceaan (Britse eilanden tot Mauritanië) en de Middellandse zee.

Hiscock (1986) neemt *Halurus equisetifolius* op in de lijst van lokaal op rotsen langs de Britse kust algemeen voorkomende roodwieren van het sublitoraal.

Figuur naar HISCOCK, S. (1986)

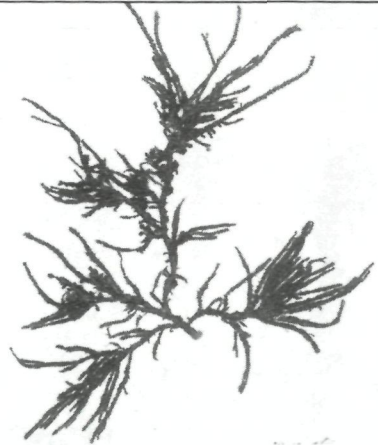

Foto: *Halurus equisetifolius*, gedroogd exemplaar (gevonden Koksijde, 27/12/2006)

Een zeer lange periode van zuiden- en zuidwestenwind, zelfs in november en december, verklaart mogelijk waarom deze zeldzame roodwieren zo ver noordelijk meegevoerd werden en op de Belgische Westkust aanspoelden.

Summary

In this article, finds of 2 rare red algae: *Plumaria elegans* (Bonnemaison) syn. *Plumaria plumosa* (Hudson) and *Halurus equisetifolius* (Lightfoot) Kützing are reported from the Belgian beach of Koksijde.

Literatuur

- BOURNERIAS, M. ET AL, 1984. La Manche du Havre à Avranches. Guides Naturalistes des Côtes de France. Delachaux & Niestle. Neuchâtel – Paris. 240 pp.
- CABIOC'H, J. & FLOC'H, J.J., 1992. Guide des Algues des Mers d'Europe. Delachaux & Niestle. Neuchâtel – Paris. 231 pp.
- COPPEJANS, E., 1998. Flora van de Noord-Franse en Belgische zeevieren. Uitg. Nationale Plantentuin van België. 462 pp.
- HISCOCK, S., 1986. A field key to the British red seaweeds. Aidgap. 101 pp.

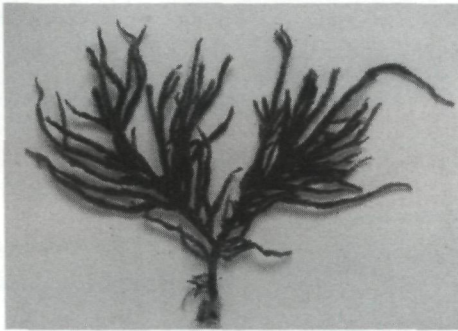

Foto: *Halurus equisetifolius* (foto: Marc Panneels)

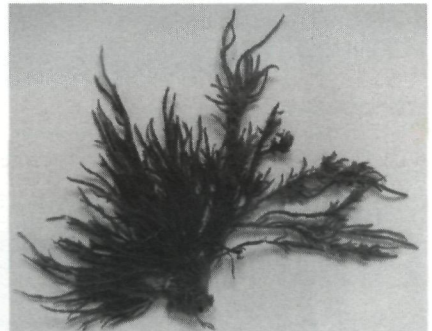

Foto: *Plumaria elegans* (foto: Marc Panneels)

**Ter Yde I
8670 Koksijde**